

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. Sequitur eadem materia, & in ordine specialiter ad Regulares. Et quamvis titulus hujus Resolutionis videatur pertinere tantum ad Regulares, apponitur hæc Resolutio in hoc tractatu ex eo, quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

20. Et affirmativam sententiam nominatim contra me sustinet Thomas Hurtadus *var. tom. 2. tr. 12. cap. 1. §. 2. dub. 1. per totum*. Quia Concilium solum derogat privilegiis & consuetudinibus, atqui Parochi id non habent ex privilegio, aut consuetudine, sed à jure divino, & positivo humano, cum secundum utrumque habeant potestatem ordinariam, quo eò ipso delegari potest, & exceptio privilegiorum, & consuetudinum firmat regulam in contrarium.

21. Et idem ex his Hurtadus hanc sententiam vocat valde probabilem, non solum speculative, sed etiam practice & probabilem esse fatetur etiam Leander *de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disput. 11. quest. 56. in fine*.

22. Unde Joannes de Soria in *Epilogo summ. part. 2. tractat. 1. sect. 1. disputat. 6. §. circa jurisdictionem ordinariam*, sic ait: Non potest Parochus facultatem concedere simplici Sacerdoti ad suarum ovium confessiones audiendas, quia quamvis autoritas ejus sit ordinaria, restricta fuit à Concilio. Sed probabiliter contrarium defenditur à multis gravissimis Theologis, affirmando, Concilium contra hoc nihil sancisse: quia autoritas Parochi est ratione officij, & per consequens ordinaria, quare licet Parochus eam poterit delegare simplici Sacerdoti ad confessiones suorum audiendas. Ita ille.

23. Verum ego non recedo à contraria sententia, quam olim docui, & illam me citato tenet Leander *ubi supra*, vide me ipsum in *p. 10. tr. 16. resol. 75.* ubi hanc sententiam practice improbabilem existimavi.

Quæ hic est
suprà Reso-
lut. 14.

Sup. hoc su-
pra in Res.
11 & ex Res.
fol. 13. §. ult.
cursum, & in
tom. 4. tr. 4.
ex Res. fol. 6.
§. 1. prope
finem, ver-
porque de
eilla se fi-
gura & re-
citantur in
alio ver-
eius anno.

24. Concedo tamen posse Parochum exponere in sua Parochia ad confessiones excipiendas alium Parochum; nam Parochi possunt ubique locorum absque alia Episcopi approbatione confessiones audire de licentia Parochi, & ita tenent Doctores, quos citat & sequitur Sancius in *select. disput. 44. n. 28.* & Leander, *de Sacrament. tom. 1. tr. 5. disput. 11. q. 62.* quia ex Tridentino *loc. cit.* ut aliquis censetur idoneus ad confessiones audiendas, sufficit quòd aut sit approbatus ab Episcopo, aut habeat parochiale beneficium, ergo qui beneficium parochiale habuerit non indigebit approbatione Episcopi: ergo optime poterit ubique confessiones fidelium excipere, etiam si privilegium eligendi confessarium non habeant, dummodo Parochus proprius non contradicat.

25. Unde ex his consulto Dominis Episcopis, ut in Synodo Diocesana, vel per edictum prohibeant quòd nullus audeat in suis Diocesibus confessiones audire sine eorum expressa licentia.

26. Et idem Joannes Præpositus in *3. part. D. Thomæ quest. 8. de approbatione ministri dub. 4. n. 22.* sic ait: Episcopi in suis Diocesibus possunt prohibere Parochis, ne delegent jurisdictionem aliis, quam à se approbatis, etiam irritando delegationem secus attentatam, quòd rationabiliter facere possunt, ut aliquo modo cognoscant de capacitate eorum, qui in suis Diocesibus confessiones excipiunt. Ita ille.

27. Sed si quæras hic obiter: An Regularis in aliqua Diocesi approbatus, si fortè dimittatur à Religione (quod non rarè evenit in Societate *Jesu*) possit vi talis approbationis audire confessiones in ea Diocesi, etiam postquam dimissus est.

28. Respondeo non posse, non quidem ex defectu approbationis, quæ durat usque dum revocetur, sed ex defectu jurisdictionis quam ille Re-

gularis habebat à Papa ex privilegio Regularibus concessio, ac proinde cessat hoc ipso, quod ille definit esse Religiosus. Unde fit, ut ejusmodi Regularis per delegationem Parochorum, nec non per Jubilæum, ac Bullam Cruciatæ in dicta Diocesi eligi possit in Confessarium; utpotè qui revera est approbatus ab ordinario loci, & de novo modis supradictis acquirit jurisdictionem, quæ sola illi deest: Et ita docet Pellizzarius in *man. Reg. c. 2. tract. 8. cap. 3. sect. 2. num. 38.* ex doctis Neotericis à se consultis.

RESOL. XXIV.

Sequitur eadem materia, & in ordine specialiter ad Regulares.

Et quævis titulus hujus Resolutionis videatur pertinere ad Regulares, apponitur hac Resolutio in hoc tractatu, ex eo quod specialiter controvertitur pro secularibus eligentibus pro Confessario Regularem, pro quibus diversi casus in textu hujus Resolutionis assignantur. Ex part. 11. tract. 4. & Misc. 4. Res. 14.

§. 1. **Q**uæro sextò, An quis possit eligere in Confessarium Superiorem Regularium ab Episcopo non approbatus: Caspensis in *curf. Theol. tom. 2. tract. 24. disp. 5. sect. 7. num. 63.* me citato affirmativam sententiam probabilem putat. Quia nomine habentis beneficium parochiale, seu curatum, videntur etiam à Tridentino comprehendi supradicti Prælati, quibus cura animarum commissa est; sive ea cura committatur ab Episcopo, sive à quovis alio valente curatum beneficium conferre; quia eò ipso declarantur idonei ad confessiones audiendas. Ita ille.

2. Sed ego loco citato solum sententias pugnantibus adduxi, & meam non explicavi, prout explicaveram in *part. terr.* & nunc iterum explico: Dico igitur, Superiores Regulares non posse secularium confessiones excipere, nisi prius fuerint ab Episcopis approbati. Et ita præter alios Doctores, quos alibi adduxi tenet ex societate Pater Amicus in *cur. Theol. tom. 8. disput. 15. sect. 3. num. 97.* ubi sic ait: Deducitur egerè hac approbatione Episcopi post Tridentinum, & esse necessariam necessitate Sacramenti, & non tantum præcepti, ad eò, ut si quis tentet, nihil efficiet. Unde poenitens, etiam si bona fide accedat ad Sacerdotem ab Episcopo non approbatum, tenebitur iterum peccata confiteri, cum primum id novit; atque ita ferunt declarasse Congregationem Cardinalium, qui auctoritatem habent explicandi Concilium. Ita ille. Vide me ipsum alibi.

3. Quæro septimò: An secularis possit eligere confessarium Regularem non approbatum ab Episcopo injustè, & absque causa? Et affirmativè posset quis respondere, fretus auctoritate Doctorum assentientium, quòd quando Episcopi ex odio, ac malevolentia erga Regulares, nolunt eos, licet planè idoneos admittere ad examen, & approbare ad confessiones secularium, possint eorum Prælati ex aliquo privilegio, ipso nihilominus exponere ad confessiones.

4. Nec privilegio concessio in *Clementina Dudum* fuit derogatum à Concilio Tridentino, *sess. 23. c. 15.* iis verbis, Privilegiis, & quacumque consuetudine, etiam immemorabili, non obstantibus; siquidem Tridentinum ibi intendit solum cessare, & irritare privilegia

Sup. hoc in
tom. 4. tr. 1.
ex Res. 13.
§. Quævis
casus & in
tom. 7. cap.
ex Res. 69.
§. Tertium
& seqq. &
Res. 87. &
342. signan-
ter §. 3. & in
tom. 4. tr. 4.
ex Res. 6.
2. ad mediu-
m, & ibi in
3. ex Res. 10.
§. ult.

Sup. hoc lo-
ge doctrinæ
Resolutoria
not. seq.

privilegia quorundam extra corpus communis iuris vagantia, quæ merito restringi debent tanquam odiosa, & destructiva juris. quale sine dubio non est privilegium dictum, quod est inclusum in corpore iuris. Præterquam quod quando leges moderniores loquuntur tantum in communi, & decreta antiqua de casu aliquo in particulari non revocant expressè, trahuntur ad sensum decretorum antiquiorum, ut ostendit Navarr. in c. placuit. de Pœnit. d. 6. n. 147. Unde cum decretum Clementinæ Dudum, sit magis antiquum, quàm decretum Concilij Tridentini, & expressè loquatur de hoc casu, Concilium verò loquatur tantum absolute, & in generali, nec in particulari revocat præfatum decretum Clementinæ, Concilium in hoc particulari potius trahi debet ad sensum Clementinæ, quàm Clementina ad sensum Concilij: ut proinde dicat Navarr. c. 27. n. 264. Episcopo sine justa causa nolente admittere Religiosos præsentatos ad examen, posse facere (id est audire) confessiones, perinde ac si admissi essent juxta Clement. Dudum. Sic ille.

5. Et hanc sententiam præter alios à me alibi adductos, sustinet Castrus Palau tom. 4. tract. 13. disputat. 1. punct. 19. §. num. 9. dicens, Religiosos, si à suis Prælatiis præsentati fuerint, & iis iniuste fuerit approbatio negata, aut restricta; jure se fieri approbatos ex Clementina Dudum, de sepulturis, & ex Bonifacij VIII. Extravagante super Cathedralibus, ubi id Religiosus expressè conceditur.

6. Unde Lessius in tert. part. Divi Thomæ, questione 8. de Ministro confessionis dub. 5. num. 16. sic ait: Notandum quartò, probabile esse, si Episcopus Regularem nolit approbare, idque sine justa causa, Regularem ipso facto censeri approbatum à Pontifice. Colligitur ex Clementina Dudum, de sepulturis; ubi dicit Pontifex, si Prælati præfati Fratibus licentiam exhibere recusaverint, nos ex nunc ipsis, ut liberè liciteque confessiones audire valeant; de Apostolicæ Sedis plenitudine concedimus. Neque censeri debet huic derogatum per Concilium Tridentinum, ut quidam dicunt, cum Concilium hujus Clementinæ mentionem non faciat, nec directè contrarium statuit. Ita Lessius.

7. Sed his non obstantibus, licet aliqui falso pro hac sententia me adducant: ego existimo ad casum propositum negativè respondendum esse, & præter alios quos ego alibi adduxi, in gratiam curiosorum non gravabor hic apponere verba Nicolai Isambert Professoris Regij in Academia Parisiensis, sic itaque allerit in 3. p. D. Thom. tom. 3. d. 21. de sac. Pœnit. art. 4. fol. 197. Difficultas esse potest, utrum hæc approbatio debeat esse de facto obtenta, vel sufficiat quòd sit petita ab Episcopo, seu Ordinario, & Confessariis secundum rei veritatem sit sufficientis doctrinæ ad istud munus exercendum, & proba vitæ.

8. Respondetur, debere esse de facto obtentam, quia verba Concilij Tridentini agendo de illa sic habent expressè, & hæc responso tam habet locum in Mendicantibus per suos superiores præsentatis Episcopo, seu ordinario pro excipiendis confessionibus sæcularium, quam in Sacerdotibus sæcularibus beneficium parochiale non habentibus; nam Concilium ibi loquitur absolute, nulla distinctione facta sæcularium à Mendicantibus; Imò eo ipso, quo initio sui decreti decernit nullum etiam regularem (quo nomine etiam Mendicantes veniunt intelligendi) posse audire confessiones sæ-

cularium etiam Sacerdotum, nisi ad id iudicetur idoneus ab Episcopo, & statim subjungit, confessarium (de quo agit) debere illam obtinere, satis innuit non sufficere Mendicantibus illam ab Episcopo, seu ordinario cum reverentia ei debita petere, sed absolute requiri, quod illam de facto obtineant. Nec obstat, quod in extravaganti Bonifacij VIII. quæ incipit super Cathedralibus, titulo de sepulturis, & in Concilio Viennensi in Clementina Dudum: concedatur Mendicantibus, ut, si Episcopus, seu ordinarius nolit illos sibi debite per eorum Superiores præsentatos admittere pro audiendis suorum Diocæsanorum confessionibus habeantur pro amissis, Summo Pontifice illos tunc admittente: hoc inquam non obstat, nam posito, non tamen concessio, quod hæc decreta intelligantur de hac approbatione, quia tamen Concilium Tridentinum est etiam Oecumenicum, cujus decreta sunt istis longè posteriora, ut per se constat; & jura posteriora derogant prioribus, sit ut Concilium loquens absolute, & universaliter de Confessariis, agat satis expressè de Mendicantibus, non loquatur etiam de Regularibus, quorum generali appellatione Mendicantes intelliguntur.

9. Secundò respondetur, in illis prioribus decretis non agi de approbatione, sed tantum de jurisdictione per Episcopum concedenda Mendicantibus per suos superiores debite præsentatis; quam pro excipiendis confessionibus Diocæsanorum petitam, illis tamen per Episcopum denegatur; tunc Summus Pontifex istis capitibus juri Canonico insertis tantam confert, quantam Curati, seu Parochi habent de jure communi, ut patet diligenti lectione utriusque capituli. Unde patet falli Navarrum, quando in suo Man. cap. 27. n. 264. & 265. cum aliquot recentioribus, censet adhuc post Concilium Tridentinum sufficere Mendicantibus petere ab Episcopo, seu ordinario licentiam administrandi Sacramentum Pœnitentiæ, ex eo quod in relato Tridentini Concilij decreto, non sit specialis derogatio hujus privilegij antea concessi Mendicantibus; est enim ei satis derogatum per particulam hanc etiam regularium, item absoluta requisitione approbationis ab ordinario obtentæ in confessario ad valide absolvendum.

10. Probatur eadem responsio ex Bulla Urbani VIII. quæ incipit: cum sicut accepimus, & extat t. 3. Bull. editionis Romane: in qua Summus Pontifex omnia, & singula indulta, quæ à Sede Apostolica promanarunt; audiendi sæcularium confessiones absque ordinarij examine, & approbatione, quibusvis Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, etiam Societati Jesu, Congregationibus, & Ordinibus tam Mendicantium, quam non Mendicantium, nec non Monachorum quorumcumque etiam S. Benedicti, Cisterciensium, & Carthusiensium, ac etiam quibusvis militiis, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ac quibuscumque Ecclesiis, etiam Patriarchalibus, & Metropolitanis, &c. revocat, cassat, tollit, abrogat, annullat, juribus, & effectu evacuat, nullisque personis in posterum ullo modo suffragari posse decernit. Quid autem induxerit Summum Pontificem, ut id statueret, ipse in eadem Bulla declarat dum scribit: Per hæc indulta saluberrimum sacri Concilij Tridentini decretum desuper sancitum penitus everti: ex quibus verbis perspicuum est non modò neminem posse vi indulti cuiuscumque

Sup. hac Bulla cursum supra in Ref. 1. §. 4. signanter in fine eius §. ult. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 83. 84. 85. & 86.

Tom. I.

I 3

juscumque, non obtenta ab ordinario approbatione confessiones secularium excipere, sed etiam id prohibitum esse per Concilium Tridentinum, adeoque satis derogatum prioribus juribus per hoc decretum posterius.

11. In eam sententiam descenderunt plures de variis ordinibus, tam non Mendicantium, quam Mendicantium, & ipsius Societatis Jesu superiores, ut patet ex scripto nominibus, syngraphisque suis consignato, quod Eminentissimo Cardinali Duci de Richelieu tradiderunt die 19. Februarij anno Domini 1633.

12. Cum autem Cellotius *librorum suorum de Hierarchia, & Hierarchis, lib. 5. cap. 24. & 25.* scripisset, non necessarium esse ut Regulares ordinum Mendicantium reipsa obtinerent approbationem ab Episcopis, & ordinariis ad excipiendas secularium confessiones, & sufficere ut semel presentarentur in declaratione circa quasdam propositiones illius sui operis conceptis verbis prolata (cujus autographum auctoris manu subscriptum inter monumenta sacra facultatis Theologie Parisiensis asservatur) visis tum Summi Pontificis Bulla tum etiam praedicto scripto sententiam mutavit, ut patet ex his verbis; non debent, nec possunt Regulares secularium confessiones audire, nisi approbationem ab Episcopo obtinuerint. Aliud quidem dixi, Auctores aliquos secutus, nunc autem volens, ac lubens amplector scriptum illud, quod anno 1633. die 19. Februarij, tum ex ordinibus aliis, tum de Societate nostra superiores aliqui Eminentissimo Cardinali Duci de Richelieu dederunt; nominibus syngraphisque suis consignatum.

* In part. 6. 13. Et haec omnia Isambert, ubi supra, quae quidem nimis grata curiosis fuisse reor, & quidem ego contra Cellotium etiam scripti * in p. 6.

14. Caveant igitur Regulares ab opinione contraria; sin aliter Tragedias in eorum, & Religiosis damnum suscitabunt; Durum est contra stimulum calcitrare. Et sciant, Mercurum in *supplem. 3. p. D. Thom. q. 8. dub. 2. in fine.* contrariam sententiam Navarri, & aliorum improbabilem vocare, quod etiam ex Suarez facit Turrianus, de *pen. q. 8. art. 1. disp. 26. dub. 1.*

Sup. hoc in 15. Quero octavo, an famulis commensales
tom. 7. tr. 1. Regularium possint illos eligere in confessarios, etiam si non fuerint approbati ab ordinario; affirmative alibi respondi, stantibus privilegiis Regularium, sed modo circa illa habeo magnam difficultatem, & anceps remaneo, cum dicta privilegia videantur revocata in constitutione Urb. VIII. quae incipit, *cum accepimus sicut*, & refertur in *Belarm. t. 4. Bulla 92.* Urbano VIII. revocantur omnia privilegia alias concessa quoad confessiones secularium personarum sine examine, & approbatione ordinarij.

16. Tum quia Concilium Trident. *sess. 23. c. 15. de reform.* ad probationem ordinarij requirit in Regularibus, ad hoc ut secularium confessiones audire possint, cum tamen supradicti famuli sint saeculares, ut patet.

17. Vide Bulembaum in *medulla Theol. mor. l. 6. tr. 4. c. 2. dub. 2. n. 7.* Cardinalem Lugo, de *Secr. Penit. disp. 21. n. 29. & 50.* & alios.

18. Licet aliquis possit cum Peyrino respondere, in constitutione Urbani VIII. derogari solum privilegiis, quae Regularibus concessa sunt quoad audiendas confessiones quorundam secularium, non verò quoad audiendas solum confessiones suorum famulorum, ac aliorum commensalium,

cum Peyrino sentit Barb. *lib. 1. jur. Eccl. univ. c. 43. n. 204.* citans alios pro se, & Cespedes *tr. de exempt. c. 6. d. 125. n. 4. addent, n. 5.* ex Peyrino Religiosos posse absolvere dictos famulos à reservatis Episcopo; cum dici possit decreta pontificia, quae adducuntur in contrarium, loqui respectu aliorum saecularium, non item respectu dictorum; praesertim cum plus sit Regulares sine approbatione ordinarij posse audire eorum confessiones, quod plures iis concedunt, quam posse illos absolvere à reservatis Episcopibus.

19. Unde amicus noster pater Magister Lezana *tom. 2. c. 16. n. 16.* asserit, non carere probabilitate asserere, Regulares approbatos à Praelatis ordinis posse audire confessiones supradictorum famulorum; & tamen scripsit Romae post dictam constitutionem.

20. Verum nimis enim me urget decretum Urbani, quod verò spectat ad alumnos degentes in Regularium Monasterio putat Bordonus *resol. 38. q. 2.* eos posse confiteri Religio non approbato ab Episcopo, & per eum absolvi à reservatis Episcopibus, cum sint regularium commensales, & commensalitas sufficiat juxta dicta ad hunc effectum, cum Bordonus sentit Cespedes *sup. n. 11.* dicens praefatos alumnos frui omnibus privilegiis, quibus fruuntur Regularium famuli; idque ob rationem modo illatam.

21. Sed si volumus loqui consequenter, stante adducta Constitutione Urbani, idem dicendum videtur de alumnis, ac de famulis commensalibus. Ideo tu cogita, & potius negativa sententiae adhaere.

RESOL. XXV.

An sit melius, ceteris paribus, confiteri proprio Parocho, quam alicui privilegiato, ut sunt hodie Regulares?

Et notatur certum esse, quod quicumque confitentur habenti licentiam à Summo Pontifice audiendi confessiones faciendas ex precepto Concilij Tridentini non teneantur etiam semel in anno confiteri Parocho, aut alio ulli de ejus licentia. Ex part. 1. 1. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 3.

§. 2. **A**D hoc dubium sic respondet Nicolaus Ysambert Professor Regius Sorbonae, in *rev. part. D. Thomae, tom. 3. disputat. 20. artic. 6. num. 7.* licet ceteris paribus sit consultius confiteri proprio Parocho, quam Privilegiatis; qui tamen in tali casu elegit confiteri Privilegiato, etique de facto confitentur, nullum admittit peccatum etiam veniale, praesertim ex eo ipso, quod in tali casu anteponebat Privilegiatum proprio Curato in ratione Confessarij. Prior pars propositionis probatur ex eo, quod Concil. Trident. *sess. 22. in decreto de observandis in celebratione Missae.* Item *sess. 24. cap. 4.* dicat, monendum esse populum, ut frequenter ad suas Parochias accedat. Item ex eo, quod ordo Hierarchicus videatur sic melius conservari; item quod hoc cedat aliis in exemplum, & excitet maximè affectum proprij Pastoris in suam ovem, ut tempore morbi eam visitet, & Sacramenta Penitentiae, Eucharistiae, & Extremae Unctionis administret illi. Posterior item pars probatur. Quilibet potest, etiam absque peccato veniali ex duobus bonis inaequalibus, amplecti minus, relicto meliori, sed confiteri proprio Parocho, & mendicanti privilegiato, per Episcopum appro

Sup. his in Ref. 1. an. not. praeterea §. Noa etiam.

Sup. hoc in seqq. infra in tr. 5. leg. doctrinam Refol. 51. 4. Continuum. Cur supra dicta. perno tum, signa ter pro cō. bus Episcopis palibus. r. servans p. melius. v. ref. Et p. stea.

Sup. hoc in ge. lici de doctrinam Ref. Col. not. seq.